

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

III. Sine possessione præscriptio non procedit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

nam Canonica quam Civilis: quibus locis iterum correctum est Jus Imperiale, ad longissimi temporis prescriptionem in possessore bonam fidem ne ab initio quidem exposcens, *l. Si quis 8. §. 1. C. de Praescript. 30. vel 40. annor.* secundum ejus expositionem traditam à Gratiano §. *Praescriptionum, V. Quodsi post can. Placuit, 16. q. 3.* Ratio correctionis fuit partim allata pro Regula sensu priori: partim verò; quòd possessionis rei alienae cum mala fide continuatio tantò gravius peccaminosa & animabus periculosa sit, quantò longiori tempore est protrahenda, *Dynus ad hanc Reg. n. 6. Covarruv. ad eandem p. 1. §. 3. n. 9. Barbosa in c. fin. cit. n. 6. & Pirrhing l. cit. n. 49.*

Pluribus hæc bonæ fidei in præscriptione necessitas stabilita & quæ contra eam pugnant, enervata sunt *Lib. 2. tit. 6. à n. 26.*

REGULA III.

Sine Possessione Praescriptio non procedit.

SUMMARIUM.

1. Necessitas Possessionis ad Praescriptionem.
2. Sensus & ratio Regulae.
3. Variæque instantia huic opposita.
4. Ad praescriptionem sufficit quasi possessio.
5. Possessio vera per alios continuata.
6. Etiam ficta.
7. Et beneficiò in integrum restitutionis recuperata.

Possessionis ad Praescriptionem necessitas omnino explorata est ex dictis *ad Rubr. de Praescriptionibus à n. 16.* quò, tanquam locò sine materia sede propria, data est plenior ejus explicatio: Quà supposita

Regulae istius sensus est, *Praescriptio, sicut non inchoatur, sic inchoata non procedit aut perficitur: sed interruptitur, si possessio toto tempore ad praescriptionem jure requisito non continetur, sed quomodocunque amittatur.* Ratio perspicua est; quia praescriptio fundatur in possessionis continuatione, ut planum est ex ejus definitione, quâ ad mentem Modestini ICI: *l. Usucapio 3. ff. de Usucap. à DD. modernis esse dicitur Adjectio sive acquisitio domini, vel alieni juris peremptio per continuationem possessionis, tempore, modòque legibus & sacris Canonibus definitò.* Unde sicut, deficientes aut sublatò fundamentò, ædificium, *can. Paulus 1. q. 1. & l. Egi 26. pr. ff. de Except. rei judic. sic, deficiente aut quovis modò ablatà vel amissà possessione, praescriptionem omnino corrumpere vel perficere, est necesse.*

Hanc tamen Regulae explicationem, licet à DD. magno consensu approbata sit, non una duntaxat instantia difficilem reddit; nam primò praescriptioni obnoxia sunt incorporalia, *l. fin. in fine C. de Praescript. longi temp. c. Ad audientiam 13. c. Auditis 15. Sc. de Praescript. quorum tamen possessio non datur, l. Servus 43. §. 1. ff. de Acquir. rer. dom. & l. Possideri 3. pr. ff. de Acquir. possess.* Secundò, debitor adversus actionem creditoris personalem praescribit, *l. Omnes 4. C. de Praescript. 30. vel 40. annor.* cum tamen nihil possideat, quod sit creditoris; quia pecunia, quam debet, in ipsius dominio manet, donec creditori sit numerata. Tertiò, captus ab hostibus ni-

A a a a

hil poss.

hil possidet; cum ipse ab alio possideatur; *l. Cum herede 23. §. 1. ff. de Acquir. posses.* & tamen usucapere potest, *l. Jus- sō 44. §. fin. ff. de Usucap.* Quartò, hæ- reditatis jacens seu nondum aditæ præ- scriptio à defuncto cæpta, eò etiam tem- pore procedit & completur, *l. Capram 40. §. l. Jusō cit. §. 3. ff. eadem Rubr. li- cet*, dum jacet, à nemine possideatur, *l. 1. §. 15. ff. Si is, qui testam. liber. &c.* Quintò, regulæ & columnæ ab eo, cui ad earum præscriptionem complendam de- cem dies superlunt, in ædificium conje- ctæ nihilominus usucipiuntur, si ædifi- cium possedit, *l. Rerum mixtura 30. §. 1. ff. de Usucap.* & tamen iis diebus non possidentur; quia jam sunt ædificii par- tes & deserunt possideri; cum non par- tes ædium, sed ipsas tantum ædes pos- sideri, Javoleni sententia sit, *l. Eum qui 27. ff. de Usucap.*

Sed hæ instantiæ omnes accuratiùs ponderatæ Regulam neque convellunt, neque ejus sensum ambiguum reddunt.

Prima; quia incorporalium datur quasi possessio, *l. Ait Prætor 23. §. 2. ff. Ex quibus caus. major. §. l. Si quis 10. pr. ff. Si servit. vindic.* quæ in incorpo- ralibus idem, quod in corporalibus vera possessio operatur; cum pro acquirenda tuendæque incorporalium quasi pos- sessione prodita sint interdicta, *l. Si- cut 8. §. 5. in fine, ff. ibid.* licet ista non nisi possidenti concedantur, *l. 1. §. 5. ff. Uti possid.* Quare præscriptio, sicut in corporalibus sine vera, sic in incorpo- ralibus sine quasi possessione non procedit, *l. Si quis cit. pr. ut ad hanc Reg.* Decius 4. & Peckius n. 9. observant.

Secunda; quia, esto debitor ex credito- ris bonis nihil possideat, possidet tamen li- bertatem sive immunitatem à molestiis & importunitate exactionum: cujus quasi possessionem si, propter creditoris negli-

gentiam, bonâ fide & tempore legibus præscriptò retineat & conservet, tandem creditoris actionem & exactionem exclu- dit, Peckius cit. n. 9. & Strein, ad Reg. præced. n. 8.

Tertia; quia ab hostibus captus ea, quæ ex peculiari causa possidebat, per se, sicut non possidet, sic neque præscribit. Possidet tamen ea & præscribit per alios, puta filios aut servos, quos habebat in potestate. Unde, si postliminio redeat, possessionem omni tempore continuasse & dominium per usucapionem acquisi- visse, Juris postliminii fictione videtur, *l. In bello 12. §. 2. ff. de Capt. & postlim.* & *l. Si is qui 15. ff. de Usucap. cit.* Decius n. 10. Dynus n. 11. & Peckius n. 9.

Quarta; quia ipsa hæreditas jacens, licet animâ careat, & facti capax non sit, *l. 1. §. 15. ff. Si is, qui testam. lib.* Juris tamen fictione sive interpretatione locò possessoris est, *l. Hæres 22. §. l. Jusō 44. ff. de Usucap.* quod singulari Jure intro- ductum est; cum enim ante aditam hæ- reditatem nihil sit, quod hæredi, qui Juris fictione eadem persona cum defun- cto est, imputetur, eique damno esse debeat, hæreditas, dum jacet, defun- cti sustinet personam, & aditio hæredi- tatis retrotrahitur temporique mortis conjungitur, ad possessionem, quam de- functus cepit, continuandam & complendam; ut, cum defunctus omne jus suum transmittat ad hæredem, in hunc etiam transmittat jus possessionis ad complendam præscriptionem, Alciatus in *l. Ejus qui 41. ff. Si cert. per. n. 66.* Balbus de Præscript. p. 6. n. 47. & Peckius cit. n. 9.

Postrema; quia regularum & co- lumnarum, in ædificium conjectarum ei- que implicatarum aut coagulinarum, possessio per decendii modicum tempus ab ædificii possessore animò retineri vide- tur; ut decendii lapsu illarum usucapio perficia-

perficiatur, Gilcken de *Prescript.* p. 34 cap. 1. in fine & Bruneman. in l. *Rerum cit.* n. 2. licet, si longiori tempore edificio applicata, implicataque aut conglutinata fuissent, non ipsa, sed edificium possideretur & ulucaperetur.

Eidem explicationi & possessionis continuæ necessitati opponi solet; quod ex ea non leve præjudicium timendum sit iis, qui rei possessione vi metive injustè incussò deiciuntur; cum, si possessionem continuam exigat præscriptio, hæc ab ipsis inchoata interrumpatur, ad eamque perficiendam præteriti temporis possessio inutilis evadat. Sed argumentum hoc non magis quam instantiæ urgent, partim; quia nullâ suâ culpâ vi dejecti, naturali possessione amissâ, animò retinere valent Civilem: partim verò; quia ipsis succurritur auxiliò in integrum restitutionis ex clausula generali, *Si qua alia mihi justa causa videbitur* l. 1. §. 1. ff. *Ex quibus caus. major.* quâ in pristinum statum ita reducuntur; ut rem, à cujus possessione nullâ suâ culpâ deciderunt, non possedisse alius: sed naturalis etiam possessio penes ipsos semper extitisse, Juris fictione censeatur, *cit.* Peckius in fine, & Spein. *cit.* n. 8. object. 6.

REGULA IV.

Peccatum non dimittitur, nisi restituatur ablatum.

SUMMARIUM.

1. Injustitia inducit obligationem restituendi.
2. Et resarciendi omnia damna.
3. Formaliter injustè proximo illata.
4. Sensus & ratio Regule.
5. Quæ triplici argumentò impugnatur.
6. Eorundemque solutione firmatur.

7. Restitutio à damnificante in vita facienda.
8. Vel commendanda heredibus est;
9. Ut proxi anima defuncti.
10. Causa excusantes à Restitutione.

Latum inter peccata est discrimen; quædam enim Justitiæ Commutativæ, ut furtum, rapina, homicidium, detractio & quavis in hominis bonis vita & fama læsio injusta; alia, ut Hæresis, superbia, odium, gula &c. aliis Virtutibus adversantur: quorum, quæ contra illam: non etiam, quæ contra cæteras Virtutes committuntur, restituendi obligationem inducunt; quia sola Justitia voluntatem inclinât ad tribuendum cuique jus suum, sive quod ipsius aut ipsi debitum est, l. *Justitia* 10. pr. ff. de *J. & J.* servatâ omnimodâ æqualitate; ut tantum & non minus habeat, quantum ipsi debetur, S. Thomas 2. 2. q. 58. art. 1. & Molina *Traçt.* 1. de *J. & J.* disp. 2. n. 3. Unde in peccato, contrario Justitiæ Commutativæ, vg. in furto, rapina, tria reperiuntur. Reatus culpæ, eaque promeritæ poenæ æternæ: obligatio ad poenam temporalem, à legitimo magistratu infligendam ex Justitia Vindicativa, & obligatio restituendi, hoc est, reddendi, quod clam aut vi ablatum est ac retinetur. Ex quibus culpæ & poenæ æternæ reatus à solo Deo, ejusque nomine ab habente potestatem sive confessario: poena temporalis à legitimo magistratu: restituendi obligatio remitti potest ab eo, cui res est ablata: quò proinde eam non remittente, restitutionis faciendæ obligatio, donec impleta sit, perseverat.

Restitutionis autem verbum hoc locò sumitur in sensu Juridico & Theologico; ut non solum alienæ rei, vi aut clam ablata, redditionem, si extet: vel, si non extet, æstimationis exhibitionem: sed

A a a 3

damni